

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Данчо Софрониев Дилков, д.м.

Началник на Клиника по психиатрия

Военно Медицинска Академия София

за дисертация на тема

**„КОЛИЧЕСТВЕН ЕЕГ АНАЛИЗ ПРИ ДИАГНОСТИКА НА ДЕТСКИ
АУТИЗЪМ И СИНДРОМ НА АСПЕРГЕР“**

за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“ в професионално
направление 7.1 Медицина / Психиатрия

д-р ПЛАМЕН ДИМИТРОВ ДИМИТРОВ

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: доц. д-р Петър Милчев Петров, д.м.н.

УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ“ – ВАРНА

КАТЕДРА ПО ПСИХИАТРИЯ И МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЯ

1. Биографични данни и професионално развитие

Д-р Пламен Димитров Димитров завършва медицина през 1995 г. в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна. През 2002 година придобива квалификация по Мениджмънт към Икономически университет Варна, а през 2011 завършва магистърска програма по Клинична психология към Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Тема на магистърската му работа е „Ранна диагностика и терапия при деца от аутистичен спектър“ с научен ръководител професор Ваня Матанова д.пс. За периода от 1995 до 2016 година работи като лекар в различни здравни заведения и придобива специалности по Обща медицина и Нервни болести. Притежава допълнителна квалификация по „Клинична ЕЕГ“ и „Репетитивна транскраниална магнитна стимулация“. От месец март 2016 г. е зачислен като редовен докторант на МУ – Варна. От 2017 година е асистент към Катедра здравни грижи при филиал Сливен, МУ Варна и провежда упражнения и лекции на студенти по медицина и дентална медицина БЕО и АЕО. Преподава на студенти от специалностите фармация, логопедия, медицинска сестра, акушерка, лаборант и др. Владее английски, немски и руски език. Член е на БЛС, Българско дружество по неврология, Дружество на психолозите в България, Международен консорциум на институтите по Аутизъм, член е на Управителния Съвет на Балканската асоциация по неврофийдбек, биофийдбек и невромодулация.

2. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Темата за диагностика на Генерализираните разстройства на развитието (ГРР) и по специално на детския аутизъм и синдром на Аспергер е съществена и значима в теоретично, изследователско и приложно отношение. Поставянето на такава диагноза е важно по отношение на приложимостта на ранни терапевтични интервенции в детската възраст, но тя трябва да се прилага внимателно, най-малко поради риска от прекомерно стигматизиране с нежелани последствия за детето и семейството му. До този момент за диагностиката на аутизъм се ползват изключително психологични тестове и липсва обективна инструментална методика за потвърждаване на получените тестови резултати.

3. Точност на формулирани цели и задачи на дисертацията.

Целите и задачите на дисертацията са формулирани ясно и следват дискусиите и представянето на резултатите в целия текст. Прави впечатление, че контингента за изследване не се разпростира върху всички подгрупи от генерализираните разстройства на развитието, а са фокусирани към най-често срещаните състояния на детски аутизъм и синдром на Аспергер. Това позволява точност на изводите въз основа на добър статистически анализ от резултатите на изследваните групи. Терминологичното и диагностично смесване на групите деца с аутизъм и Аспергер синдром е проблем на съвременните класификационни системи и само по себе си третирането на този проблем трябва да се отчита като съществено постижение. Докторантът се е справил с подбора на изследваните лица и критериите за включване в експерименталните групи и за избягване на несъответствията между наличните стандартизирани психологически методи за изследване и диагностични критерии, прилагани в медицинската практика.

4. Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература.

Теоретичната част на дисертацията на д-р Пламен Димитров е изготвена прецизно, и включва подробно описание на историята на аутизма и основните теоретични направления, които правят опити за описание на това състояние и представят идеи за етиологични модели. Докторантът е успяла да подбере в литературния обзор на дисертацията си съвременни източници, често цитирани автори и теоретични модели, които имат отношение към темата и обекта на изследването. В дисертацията са цитирани са 223 автори на български и английски език. Прави впечатление умението за подбор на авторите, особено като има предвид обилното количество информация, което може да бъде открито по темата.

5. Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването въз основа на количествен ЕЕГ анализ

В дисертацията докторантът представя оригинален метод за изследване на детски аутизъм и синдром на Аспергер въз основа на количествен ЕЕГ анализ. Опитите за използване на този тип анализ в психиатричната и неврологична практика съществуват още при първите клинични ЕЕГ записи от Ханс Бергер през 30-те години на XX век. На базата

на емпиричен опит през десетилетията са установени нормалните стойности за съответните възрасти. Отдавна са изолирани специфични ЕЕГ био маркери при заболявания, като шизофрения, депресия и ОКР. През последните години подобни изследвания са фокусирани и при нарушения в детското развитие, най-вече поради безопасността и лесното приложение на метода в ежедневната практика.

6. Съответствие на избраната методология на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Предложеният метод за изследване чрез количествен ЕЕГ анализ съответства на поставените цели и задачи на изследването. Допълнителен принос на изследването е възможността за изготвяне на алгоритъм за скрининг и диагностика на детски аутизъм и синдром на Аспергер, както и диференциране на състоянията. Сравнението между двете експериментални групи, както и спрямо контролна група от деца в предучилищна и училищна възраст дава възможност за по-ясно извеждане на ЕЕГ био маркери за разстройства от аутистичен спектър в периода на ранното детство.

7. Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни.

В представената дисертация на Пламен Димитров са изследвани 266 деца чрез количествена ЕЕГ, и са приложени три мощни и адекватно подбрани метода за статистически анализ на множеството получени резултати и съобразно поставените цели и задачи. В разработката си Пламен Димитров показва изключително добри умения за събиране на данни, статистическа обработка и анализ на получени резултати, дискусия, сравнение с данни на други автори и оформяне на изводи и заключения. Като известен недостатък на втората част на разработката може да се посочи множеството представени данни. Добро решение е, че те са изнесени в Приложение 1, за по-подробен анализ. Част от получените данни биха представлявали интерес сами по себе си. Допълнителен принос на разработката е предложения алгоритъм за ЕЕГ диагностика на детски аутизъм и синдром на Аспергер.

Приноси в резултат от представената работа:

1. Докторантът показва задълбочени теоретични познания в областта на нарушенията на детското развитие, разстройствата от аутистичния спектър и ЕЕГ интерпретация и анализ. В дисертацията е обобщен и представен огромен обем от теоретична информация в областта.
2. Събраният изследователски материал показва добри умения за подбор на методи за изследване, обработка и анализ на получените резултати.
3. Като принос от общ характер може да се посочи извеждането на закономерни ЕЕГ био маркери за генерализираните разстройства на развитието, като специфични невро- и психо- физиологични особености на функциониране на ЦНС при представените групи.
4. Обогатява се българският опит по отношение на диагностиката на детски аутизъм и синдром на Аспергер.
5. Предлага се количествения ЕЕГ анализ да е необходима част в диагностичния процес на ГРР.

Заклучение

В заключение, представения дисертационен труд отговаря на високите стандарти за научно изследване и внася съществен принос в диагностиката на генерализирани разстройства на развитието. Моята оценка е положителна. Пламен Димитров показва сериозни умения за планиране и провеждане на изследване с научни и приложни приноси в медицинската практика и работа с литературни източници в избрана област. Препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на д-р Пламен Димитров образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 7.1 Медицина / Психиатрия.

24.08.2020 г.
гр. София

Изготвил становището:
доц. д-р Д. Дилков, д.м.

